

Bronisław Sitek

"Diritto degli enti locali", Francesco Staderini, Padova 2009 : [recenzja]

Studia Prawnoustrojowe nr 24, 335-336

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Recenzje

Francesco Staderini, *Diritto degli enti locali*, ed. 12, Padova 2009, ss. 459.

Samorząd terytorialny odgrywa coraz ważniejszą rolę we współczesnym świecie, zarówno tym tzw. zachodnim, jak i w krajach muzułmańskich czy afrykańskich. Jest to efekt nie tylko globalizacji, ale również powolnego odchodzenia od koncepcji państwa narodowego na rzecz coraz większej swobody decydowania o sobie przez lokalne społeczności.

Na kontynencie europejskim źródeł samorządności należy szukać przede wszystkim w systemie organizacyjnym antycznego Rzymu, gdzie miasta posiadały daleko idącą autonomię nawet w sprawach sądowych. Wiele antycznych włoskich miast do dzisiaj jest gminami (*municipium*), wystarczy wspomnieć takie miasta jak Bari, Padwa, Taranto czy Neapol. Stąd warto zachęcić polskiego czytelnika interesującego się problematyką samorządu terytorialnego do zapoznania się z organizacją samorządu we Włoszech.

Francesco Staderini jest osobą bardzo znaną w świecie nauki z licznych publikacji dotyczących finansów publicznych, a jego dzieło dotyczące samorządu terytorialnego doczekało się aż 12 edycji, co wskazuje na wartość tego opracowania. Podręcznik *Diritto degli enti locali* składa się z dwunastu rozdziałów, aktów prawnych dotyczących samorządów we Włoszech oraz indeksu rzeczowego.

Pierwszy rozdział (s. 1–30) ma charakter wstępu czy wprowadzenia w omawiane zagadnienia. Rozdział drugi (s. 31–46) zawiera informacje na temat początków i historycznego rozwoju autonomii lokalnych. Autor krótko omówił poszczególne akty prawne, będące podstawą organizacji samorządu terytorialnego po II wojnie światowej. W rozdziale trzecim (s. 47–70) przedstawione zostały aktualnie obowiązujące akty prawne dotyczące samorządów, w tym statuty i inne regulacje. W rozdziale czwartym (s. 71–102) szczegółowo omówiono statuty, lokalne uchwały i zarządzenia władzy lokalnej. W rozdziale piątym (s. 103–110) przedstawiona została kwestia miast metropolitalnych oraz organizacji administracyjnej Rzymu. Przedmiotem rozdziału szóstego (s. 111–130) są instrumenty przydatne przy nawiązywaniu współpracy pomiędzy samorządami, zwłaszcza tworzeniu związków międzygminnych. Rozdział siódmy (s. 131–140) dotyczy gminnych organów zdecentralizowanych, zwłaszcza dzielnic i wsi. W rozdziale ósmym (s. 141–182) przedstawione zostały organy gminy i podstawy prawne ich funkcjonowania.

Do tych organów zalicza się radę miasta, zarząd i burmistrza. Przedmiotem rozdziału dziewiątego (s. 183–210) jest aparat biurokratyczny, czyli urząd gminy, w tym jego organizacja i zasady funkcjonowania. Rozdział dziesiąty (s. 211–262) przybliży zadania gminy, które są określone nieco inaczej niż ma to miejsce w Polsce. W rozdziale jedenastym (s. 263–318) przedstawiony został system kontroli nad samorządami terytorialnymi we Włoszech, zwłaszcza kontroli aktów lokalnych, funkcjonowania organów. Przedmiotem rozdziału dwunastego (s. 319–364) są zasady odpowiedzialności osób będących organami gminy oraz pracowników.

Podręcznik Francesca Staderiniego jest niezwykle cennym opracowaniem zawierającym całościowe spojrzenie na samorządy lokalne we Włoszech. Lektura tego opracowania pozwoli czytelnikowi na lepsze zrozumienie organizacji i funkcjonowania samorządów terytorialnych, w tym organów, zadań gminy, tworzenia prawa lokalnego czy kontroli samorządów. Mankamentem tego opracowania jest brak szerszej literatury przedmiotu.

Bronisław Sitek